

Nova etapa en la història de l'Església

Presentació del llibre «De Benedicto a Francisco», d'Arturo San Agustín

Margarita Borrull Puigarnau
Barcelona

El dijous 18 d'abril la Facultat de Comunicació Blanquerna va acollir la presentació del llibre: *De Benedicto a Francisco. Una crònica vaticana*, del periodista Arturo San Agustín i publicat per Fragmenta Editorial. Entre els ponents, hi van participar l'autor; sor Lucía Caram, religiosa dominica; el P. Josep Maria Benítez, jesuïta i degà emèrit de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma, i el periodista Jordi Basté, director del programa *El món de RAC 1*. També hi van ser presents Inés Castel-Branco, de Fragmenta Editorial, i Josep Maria Carbonell, degà de la Facultat de Comunicació Blanquerna i president de la Fundació Joan Maragall.

El llibre és una crònica fresca que ens trasllada als carrers de Roma i ens endinsa en els possibles secrets de la Cúria vaticana durant el període que va des de la renúncia d'un Papa fins a la missa de presa de possessió del següent. L'autor d'aquest llibre va viure tant de prop com va poder el moment històric de la renúncia del llavors papa Benet XVI fins a la nova elecció de l'actual papa Francesc. Un període curt que conté emocions intenses no només per als catòlics o creients del món, sinó que interessa a tothom per la historicitat i l'actualitat de l'esdeveniment. De l'11 de febrer fins al 19 de març d'enguany s'han viscut gairebé cinquanta dies de sorpresa, inquietuds i esperances que sembla que acaben amb un final inesperat: el de l'elecció d'un Papa llatinoamericà —per primera vegada en la història de l'Església— i jesuïta, un altre fet insòlit.

Intuïció periodística

El volum comença amb una data que marca la renúncia d'un Papa que no mor i acaba amb la celebració de la primera missa papal, que no ens deixa pas menys bocabadats. «Arturo San Agustín posseeix la intuïció periodística que troba no només la notícia sinó l'esdeveniment», va comentar el P. Josep Maria Benítez. La majoria dels vaticanistes van fallar en les seves previsions i entre els més de vint papables que proposaven uns i altres no hi havia el cardenal Jorge Mario Bergoglio, l'actual papa Francesc.

Així, l'Esperit Sant ens demostra que hi ha realitats no palpables a l'Església que superen qualsevol previsió humana. Amb aquestes més de tres-centes pàgines, l'escriptor i periodista Arturo San Agustín ha volgut remarcar que tan inesperada va ser la renúncia de Benet XVI com inesperat ha estat el Papa que l'ha succeït. No només ha sorprès qui és i d'on és, sinó també què fa i com ho fa.

Quan l'autor va conèixer la renúncia papal, l'11 de febrer passat, era a París. Va viatjar a Roma per estar present en aquest gran esdeveniment històric fins a l'elecció del nou pontífex. Durant aquests gairebé cinquanta dies va tenir prou temps per parlar amb uns i altres

Fragmenta Editorial

i treure les seves conclusions. Al llibre els protagonistes són els religiosos, sacerdots i monges que passaven pels carrers del Vaticà, els turistes curiosos, gent que passejava per Roma, i els laics creients que volien estar presents en aquest moment crucial de l'Església. I confessa que el primer Sant Pare que l'ha interessat de veritat és Benet XVI. I que gràcies a ell i a la seva renúncia ara comptem amb el papa Francesc. Per això Arturo San Agustín ha adreçat el llibre no només als creients sinó a tots els públics.

Diàlegs àgils

Sor Lucía Caram va explicar a la presentació que la redacció del llibre està plena de diàlegs àgils i espontanis i a vegades sembla que el lector té a les mans una novel·la. També va dir que Arturo San Agustín ha estat una mena de notari que ha fet constar amb un gran respecte i realisme el que va passar entre la renúncia i l'elecció del nou Sant Pare. «El papa Francesc és un progressista moderat i molts temes

no els canviarà, però sí l'essencial, que és el compromís evangèlic de la lluita pels pobres, la justícia social i la pau», va manifestar la religiosa.

L'autor no té por de contemplar, escoltar, esperar i observar. Aquest és el secret del seu èxit. Per al periodista d'avui la immediatesa i la sobreinformació són traves per transmetre profunditat i coneixement. Com va afirmar Jordi Basté: «L'autor crea una sinopsi perfecta del que és el ciutadà i el periodista.» Una crònica en què els cafès, la conversa del carrer i els diàlegs amb la gent estan en primer pla. Sense pompositat i amb espontaneïtat, sense exageració i sense tractar la ficció. Senzillesa de llenguatge i mirada periodística al carrer.

Hi trobarem intrigues, gelosia i dubtes vaticans i ell ens ho retrata, com va comentar Basté. «Ser cristià —va dir— no està de moda, però aquest llibre és una esperança per als creients. En poc més d'un mes se'ns ha donat un Papa molt humà en un moment en què la civilització reclama una atenció especial i una escolta especial al poble. Aquest Papa no ha tingut temps per a molt, però sí que almenys ha cridat l'atenció de la societat.»

El P. Josep Maria Benítez va assenyalar que l'autor és una mena de «caixa de Pandora» que va obrint camps insospitats. Una de les anècdotes que es van esmentar va ser que Arturo San Agustín va ser a l'Argentina durant la crisi del corralito. Allà va tenir l'oportunitat de passejar i enraonar amb Bergoglio quan encara era cardenal a Buenos Aires i viatjar amb ell amb metro. El periodista comenta que això no és cap cosa especial, perquè era habitual en aquest prelat, que solia moure's en transport públic.

Explica que li va sol·licitar una entrevista —perquè li va cridar l'atenció la valentia en la defensa de la justícia social des de la càtedra de la catedral portenya— i, en no poder-l'hi concedir, San Agustín li va dir al llavors cardenal que ja l'hi concediria quan arribés a Papa. Aleshores el purpurat va respondre

ARTURO SAN AGUSTÍN:

«Al bon periodista no li cal saber-ho tot, però sí que ha de saber qui en sap per anar a preguntar-l'hi»

que quan el nomenessin Sant Pare el podria entrevistar. Com deia Navarro-Valls, tot Papa és un misteri i aquest llibre comença amb el misteri d'un papat i amb el començament d'un altre misteri, el papat de Francesc.

L'autor de *De Benedicto a Francisco*, com ja hem dit, està fascinat per la figura de Benet XVI i un dels seus projectes és escriure una bona biografia del Papa emèrit. Diu que el gest de renúncia del Papa anterior cada vegada s'entén més, perquè Francesc és el resultat d'una renúncia inèdita en la història que ara comencem a assimilar. Per escriure aquest llibre ha hagut de preguntar als qui realment coneixen aquests afers: «Al bon periodista no li cal saber tot, però sí que ha de saber-ne qui en sap per anar a preguntar-l'hi.» Un dels consultats va ser el P. Josep Maria Benítez, que va confirmar a la presentació: «El que és bo del llibre és que deixa en suspens qui serà aquest Bergoglio que obre el nou papat.»

Sembla que ens endinsem en una etapa nova de l'Església que ha admirat a tothom. No és menys lloable el magne gest de Benet XVI, així com els petits gestos que va mostrant dia a dia el papa Francesc i que sembla que atrapen el cor dels creients i dels no creients. Cada Papa és un misteri i cada misteri també inclou la personalitat, el caràcter, la cultura i el carisma propi del qui va prenent el bàcul de Pere.